

Kultura> Teater v eter

Matjaž Zupančič: Reklame, seks in požrtija - Gašper Tič je Mr. Money

Četrtek, 15. 10. 2009

avtor/ica: Martin Horvat

V Mestnem gledališču ljubljanskem je pretekli teden premiero in krstno uprizoritev doživela črna komedija Reklame, seks in požrtija. V svojem najbolj svežem avtorskem in režiserskem izdelku se Matjaž Zupančič loteva sodobnega pripadnika globalne turbokapitalistične nacije in recesije njegovih vrednot.

V Mestnem gledališču ljubljanskem je pretekli teden premiero in krstno uprizoritev doživela črna komedija Reklame, seks in požrtija. V svojem najbolj svežem avtorskem in režiserskem izdelku se Matjaž Zupančič loteva sodobnega pripadnika globalne turbo-kapitalistične nacije in recesije njegovih vrednot.

Osrednji lik komedije je Mocart [Mokart], profesionalni uspešnež in virtuoz poslovanja, ki prekipeva od samoljubja in od ponosa kar težko stoji pri miru. Z obleko in svojo firmo vred tehta nekaj milijonov evrov in če se slučajno znajdete pod njim, se vam slabo piše. Vidi namreč dve vrsti ljudi. Sebi podobne, ki so temelj in hrbtenica družbe, saj so edini, ki kaj delajo, ter ostale, ki so ... no, pač vsi ostali.

Zanj ne drži samo tista: 'biznis je biznis'. Kar ni biznis, zanj ni nič. Umetniki na primer so za časom in popolnoma nedorasli. Pozabili so še tisto preprosto pravilo iz vrtca, naj ne barvajo čez črto, in zdaj packajo vsevprek po svetu, ki pa, lepo prosim, je resna stvar. In koliko je kdo resen, se meri v številu ničel na njegovem plačilnem listu. Če se imate za dobrega človeka in se iz vaših ust prepogosto slišijo besede kot etično in moralno, ste itak zablodeli ali v najboljšem primeru otročji in imate preveč domišljije. Važna je seveda le vaša lastna rit, vsaka druga pa le kolikor se spleča vanjo zlesti za korist svoje. V takó nesramno in naravnost brezobzirno dragih Mocartovih čevlji se je več kot odlično znašel Gašper Tič.

Kaj pa seks? Se spomnite, ko so ljudje noreli v kinodvorane gledat zelo povprečen film, ker v njem Halle Berry pokaže joške in je nekaj let za tem to ponovila Tanja Ribič? No, pri Zupančiču Tanjinih jošk ni. In še manj je seksa. Ker Zupančič tega ne potrebuje in ker se zaveda, da je seks na odru težko kaj drugega kot vulgaren izkaz drznosti in kvazi svobodomiselnosti.

Kljub temu pa ne ostanemo brez seksa. Zupančič nam ga servira vsaj dvakrat. A to stori uglajeno, subtilno ter v službi svoje dramaturške zasnove in genialne režije. In čeprav enemu svojih likov očita strahopetnost in mlačnost, češ - saj bi, pa si ne bi rad umazal rok, je v tem pogledu sam isti. Ampak tak mora biti, saj je jasno, da je seks brez seksa mnogo bolj seksi od pravega seksa. Vsaj na odru.

Da je Zupančič stal z eno nogo na odru, že ko je pisal tekst, in da je točno vedel, kaj je pisal, ko je tam stal z obema nogama kot režiser, je lepo vidno v gladkih prehodih med prizori, ki se vršijo tako prek scenografije kot skozi dialog in vsebino.

Zupančič tudi dokazuje, da dialog v slovenščini ni obsojen na nelagodje in tak ne ostaja vselej neprepričljiv. Dokazuje, da je v njem moč razviti večplastne odnose med liki in kakovosten humor, ki seže dlje od pijanskih prdcev in skrivalnic v omarah. Zagotovo je pred slovensko publiko s seksom zagotovljeno osnovno razpoloženje za sprejemanje komedije in zagotovo je potrebno prvotno zadržanost in led prebiti s kakšnim 'kurcem' in 'pizdo'. Ampak na nič od tega se Zupančič ne zanaša in komičnost išče drugje, s tem pa spet ostaja daleč od vulgarnega in plehkega.

Bolj ko se bližamo koncu igre, bolj je jasno, da mokartovska drža in vrednotenje sveta ne zdržita. Mocartovi nepreštevni milijoni so v resnici krhki in se kmalu sesujejo v prah, sam pa se komaj reši in obdrži v nizko plačani službi pri prijatelju. Ampak kriv ni nikoli on. Nikoli šef. Grešni kozel je nesposoben delavec, potrošni material, ki ga na koncu, ko ne ostane nič več, na zadnji požrtiji postrežejo z jabolkom v ustih. Vsekakor aktualno.

Da pa je vse skupaj zelo seksi, se je prepričal Martin.

Radio Student Ljubljana 89,3 MHz

<http://www.radiostudent.si/article.php?sid=20794>